

Reptes metodològics en el Tractament Integrat de Llengües

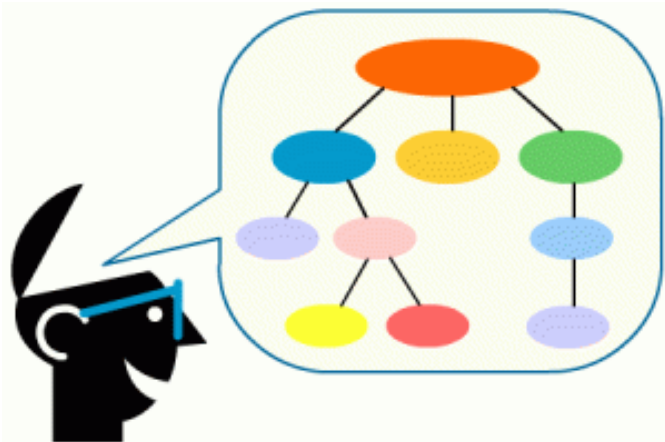
OLGA ESTEVE
Universitat Pompeu Fabra

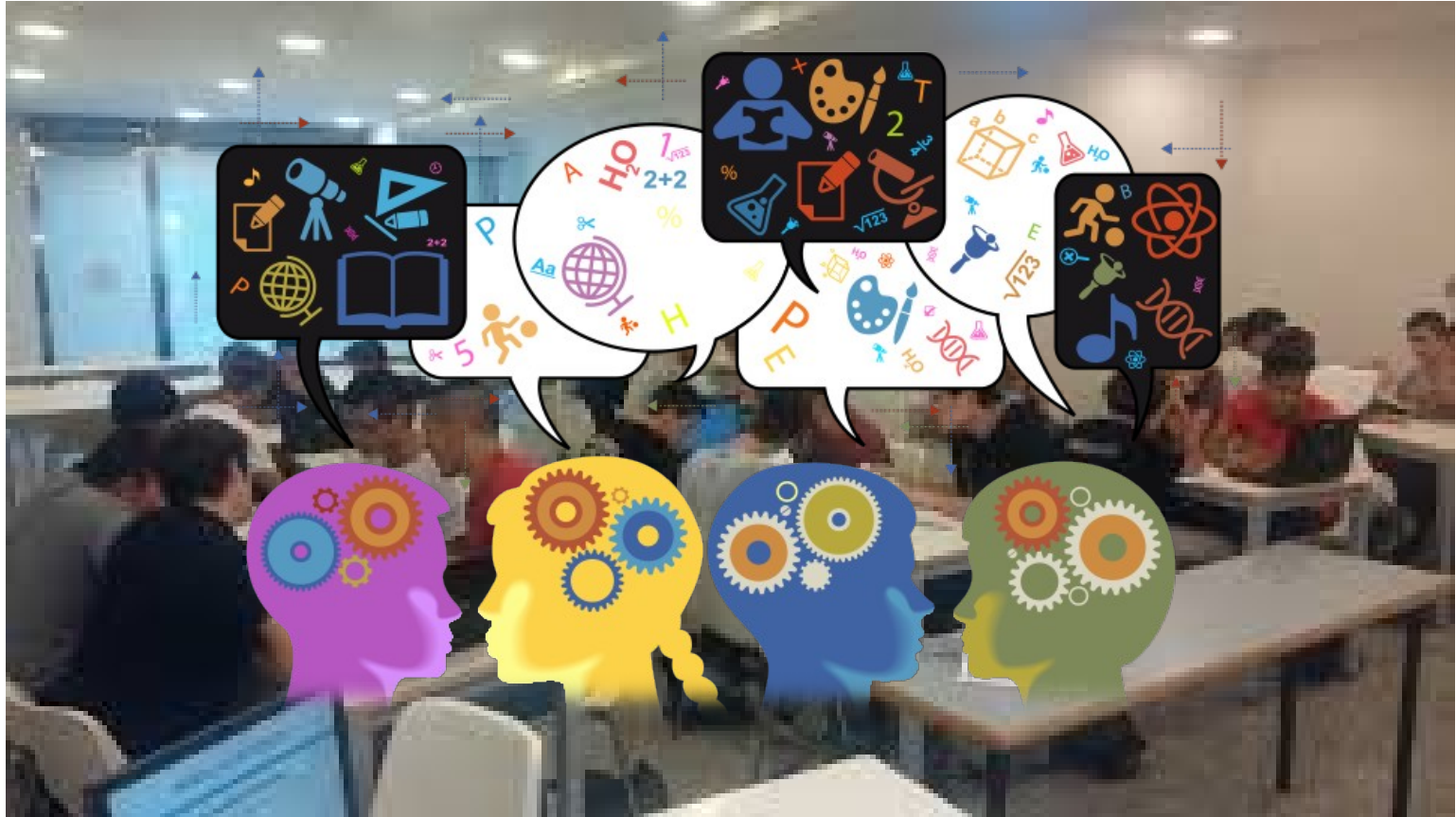
Membre del projecte de recerca aplicada

EPILA (Estudio exploratorio del impacto del Enfoque Plurilingüe Integrador – EPI – en centros educativos como modelo orientativo para el profesorado de lenguas adicionales). REF: FFI2015-63741-R. Investigadora principal: Dra. Maria González Davies (URL)

Comencem amb una anècdota a la classe de LE

Es kommt darauf an!

Una diferència

OBJECTIU DE LA TASCA D'ESCRITURA

- Estaven intentant elaborar un text descriptiu que els havia encomanat

CONTEXT DISCURSIU EN EL QUAL ESTAVEN IMMERSOS ELS ALUMNES

- Estaven negociant tota l'estona en la L1 per tal de solventar els problemes lingüístics relacionats amb la tasca
- Aquesta negociació era **autèntica i genuïna**

?

Es kommt darauf an!

Seguim amb un experiment

Què sou capaços d'entendre? I de produir? Per què?

Guten Tag, meine Damen und Herren. Mein Name ist Olga Schmitt und ich möchte über ein kompliziertes Thema sprechen. Es geht um Sprachen und Sprachenlernen. Ich spreche vier Sprachen: Deutsch, Englisch, Katalanisch und Spanisch. Von allen ist Deutsch bestimmt die komplizierteste Sprache, aber sie ist auch sehr logisch.

Deutsch hat mir geholfen, Englisch zu lernen. Das war eine grosse Hilfe!! Warum? Ich konnte Konnexionen zwischen Sprachen herstellen. Das ist eine sehr gute Strategie, die als Basis für das Erlernen neuer Sprachen dient.

(...)

Ús estratègic de tot el nostre repertori lingüístic per tal de construir significats en diferents llengües

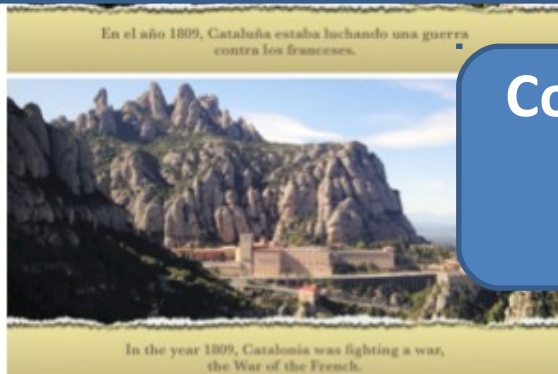
Cap al Tractament Integrat de Llengües

TRACTAMENT INTEGRAT DE LLENGÜES (TIL)

**Comencem analitzant un exemple a
l'aula d'anglès**

El conte com a gènere textual és universal

Com a gènere textual que és forma part del pensament esquemàtic de tot parlant

Això ajuda a treballar la llengua de forma transversal si s'ajuda a establir ponts entre el conte en la pròpia llengua i en la d'altres

tasca: La tasca assignada a cada grup **tria** un conte, per exemple, *El Mariner de Sant Pau* o *El Timbaler del*

Desenvolupen un guió basat en el conte per fer un vídeo de 30 segons dels vídeos en català, i després **escriuen** una descripció en els

tres idiomes de l'escola.

Classe de Castellà
CARACTERÍSTIQUES
DEL CONTE EN
RELACIÓ AMB ALTRES
TEXTOS NARRATIUS

Classe de Valencià
CARACTERÍSTIQUES
DEL CONTE

Classe d'Anglès

**EL CONTE EN FORMA
DE VIDEOTELLING**

Classe de Francès
??

Què hem de compartir com a docents de diverses llengües per poder treballar TIL?

Cap a una metodologia compartida

El *text* és la unitat mínima de treball a l'aula
de llengua

Cada llengua planifica la seva docència a partir de *seqüències didàctiques* que es troben dins d'un paraigua textual comú

orientat a l'acció reflexiva
Entendre l'ús pedagògic de la

S'analitzen quins conceptes lingüístics i culturals es poden treballar de forma sincrònica i com el fet de recórrer a les diferents llengües poden ajudar a treballar-los

El text com a
unitat mínima de
treball

El text és la unitat superior de
comunicació i de la competència
organitzacional del parlant.

La **gramàtica** no té cap sentit si no es
treballa:

-a partir de **textos**

- des de la seva funció dins del text
- **des del seu significat semàntic**

No hem de començar
amb la gramàtica en el
nivell morfosintàctic

TEXT CONVERSACIONAL

Diàleg informal entre amics (per exemple, per preparar un viatge)

Com és l'estructura d'una conversa natural entre amics (conversa informal)?

Quines expressions es necessiten per mostrar que s'està escoltant a l'altre?

Quines expressions es fan servir per interrompre amablement l'altre?

Quin lèxic específic es necessita per parlar de viatges?

Quines estructures gramaticals es necessiten treballar?
Per què?

Quines expressions s'utilitzen per proposar, acceptar o rebutjar propostes, dubtar i consensuar?

Treball comunicatiu a partir de *seqüències didàctiques*

Traducció pedagògica i conceptualització translingüística

Analitzem un exemple de classe

Un exemple de seqüència didàctica amb ús pedagògic de la traducció i conceptualització translingüística

TÍTOL

Orientem els companys de l'estranger

- **CONTEXT**

El nostre centre té un canvi amb dues escoles a Alemanya. En aquests moments hi ha una necessitat d'elaborar una guia turística de fora a orientar-se.

Hi ha una contextualització

Objectiu funcional

- **TASCA**

Elaborar una guia turística multimodal (amb text escrit, oral i imatges) i en suport digital, en dues versions, una en anglès i una altra en alemany. Els nois i les noies de l'estranger tindran accés a la guia abans del seu viatge a Catalunya.

Activitat 1. Treball d'apropament a la tipologia i al gènere textual en la nova llengua

- *Què és una guia turística? Per a què serveix?*
- *Qui n'ha fet?*
- *Ha estat utilitzada?*
- *Què es troba?*

**ESTRATÈGIA DE TRANSFERÈNCIA
INTERLINGÜÍSTICA I**

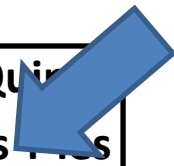
**Activació de coneixements textuais
'vivencials' previs**

Activitat 2. Activitat d'investigació sobre la llengua

Agafem ara alguns fragments de guies turístiques en altres llengües (anglès, francès, etc.) i en grups de tres feu les dues activitats següents:

- Intenteu analitzar i esbrinar quins recursos lingüístics es fan servir per a complir les funcions comunicatives que apareixen en el requadre i que són típiques d'una *guia turística*.
- **Penseu en com expresseu tot això en la vostra pròpia llengua o en altres llengües que coneixeu. Això us ajudarà a trobar la solució.**

Funcions comunicatives	Com s'expressen en anglès, francès...? Quines similituds i diferències trobeu entre el francès i les altres llengües que coneixeu?
Descriure llocs	<div style="background-color: #8e7cc3; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Text descriptiu</div>
Descriure itineraris	<div style="background-color: #8e7cc3; color: white; padding: 5px; text-align: center;">Text instructiu</div>
Donar consells	
Etc.	
<div style="background-color: #4a7ebb; color: white; padding: 20px; border-radius: 25px;"> <p>ESTRATÈGIA DE TRANSFERÈNCIA INTERLINGÜÍSTICA II</p> <p>Ús pedagògic de la traducció (de la L1 i altres llengües que coneix l'aprenent) per inferir lèxic i estructures gramaticals i investigar sobre la llengua</p> </div>	

Activitat 3. Sistematització i ampliació del coneixement lingüístic i cultural treballat a l'activitat 2

Estem treballant la **descripció de llocs i d'itineraris**. Centrem nos ara en el **concepte de lloc** com f

Busquem quan

ESTRATÈGIA DE TRANSFERÈNCIA INTERLINGÜÍSTICA III

Conceptualització translingüística

Ho farem a partir d'unes representacions gràfiques o dibuixos. Comparem si les nostres preposicions expressen exactament el mateix !!!!

(per més exemples del treball amb conceptes:
teachersresearchers.wordpress.com)

Activitat 4. Preparació i elaboració dels textos multimodals

Activitat 5. Tractament conjunt de l'error en els textos elaborats

Activitat 6. Publicació dels textos en un blog. Disseny previ del blog

Activitat final. Avaluació conjunta i tractament pedagògic de l'error

La seqüència didàctica obliga l'alumnat a fer una...

La SD permet integrar de forma coherent l'ús reflexiu i l'ús comunicatiu de la llengua i treballar-la, per tant, des de l'enfocament comunicatiu i competencial

- Anàlisi de la situació
 - Selecció dels recursos (ja interioritzats i de nous)
 - Anàlisi de l'adequació dels
- d'aplicar-los
- Etc.

Language learning as language use

```
graph TD; A[Language learning as language use] --> B[Communicative use]; A --> C[Language reflection]; B --> D[Developing communicative skills]; C --> E[Developing language awareness and conceptual understanding of all languages being learned]; D --> F[Communicative development through communication and conceptualization]; E --> F;
```

Communicative use

Using the language in significant communicative situations

Developing communicative skills

Language reflection

Reflecting about how messages are constructed in each language

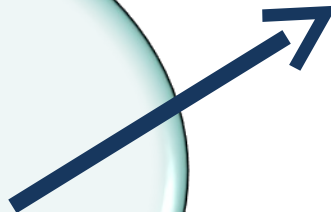
Developing language awareness and conceptual understanding of all languages being learned

Communicative development through communication and conceptualization

Treball
comunicatiu a
partir de
*seqüències
didàctiques*

Traducció
pedagògica
i
**conceptualització
translingüística**

**Analitzem un l'exemple anterior
amb més profunditat**

Concept of Text Genre

CONVERSATIONAL TEXT . INFORMAL DIALOGUE
What linguistic elements do we need to make informal dialogue sound genuine?

What is the structure of an informal dialogue? How does it typically begin, unfold and end?

What grammar structures are needed for the communicative functions?

What linguistic elements are used to show the speakers' attitude?

Concept of Modalization

What specific vocabulary do we need to fulfil the communicative functions?

What linguistic elements are used to show active listening?

Concept of Politeness

What communicative functions do we envisage (make a proposal, reject it, etc. ?)

What linguistic elements are used to speak to each other politely ?

Quins
conceptes?

```
graph TD; A((Quins conceptes?)) --> B[CONCEPTES TEXTUALS]; A --> C[CONCEPTES CULTURALS]; A --> D[CONCEPTES PRAGMÀTICS];
```

CONCEPTES TEXTUALS

- Coherència
- Cohesió
- Anàfora
- Catàfora
- Etc.

CONCEPTES CULTURALS

- Concepte de distància interpersonal
- Concepte de temps
- Etc.

CONCEPTES PRAGMÀTICS

- Modalització
- Cortesía
- Escolta activa
- Etc.

On trobar un llistat de conceptes?

Enlace a las nociones generales (Centro Virtual Instituto Cervantes)

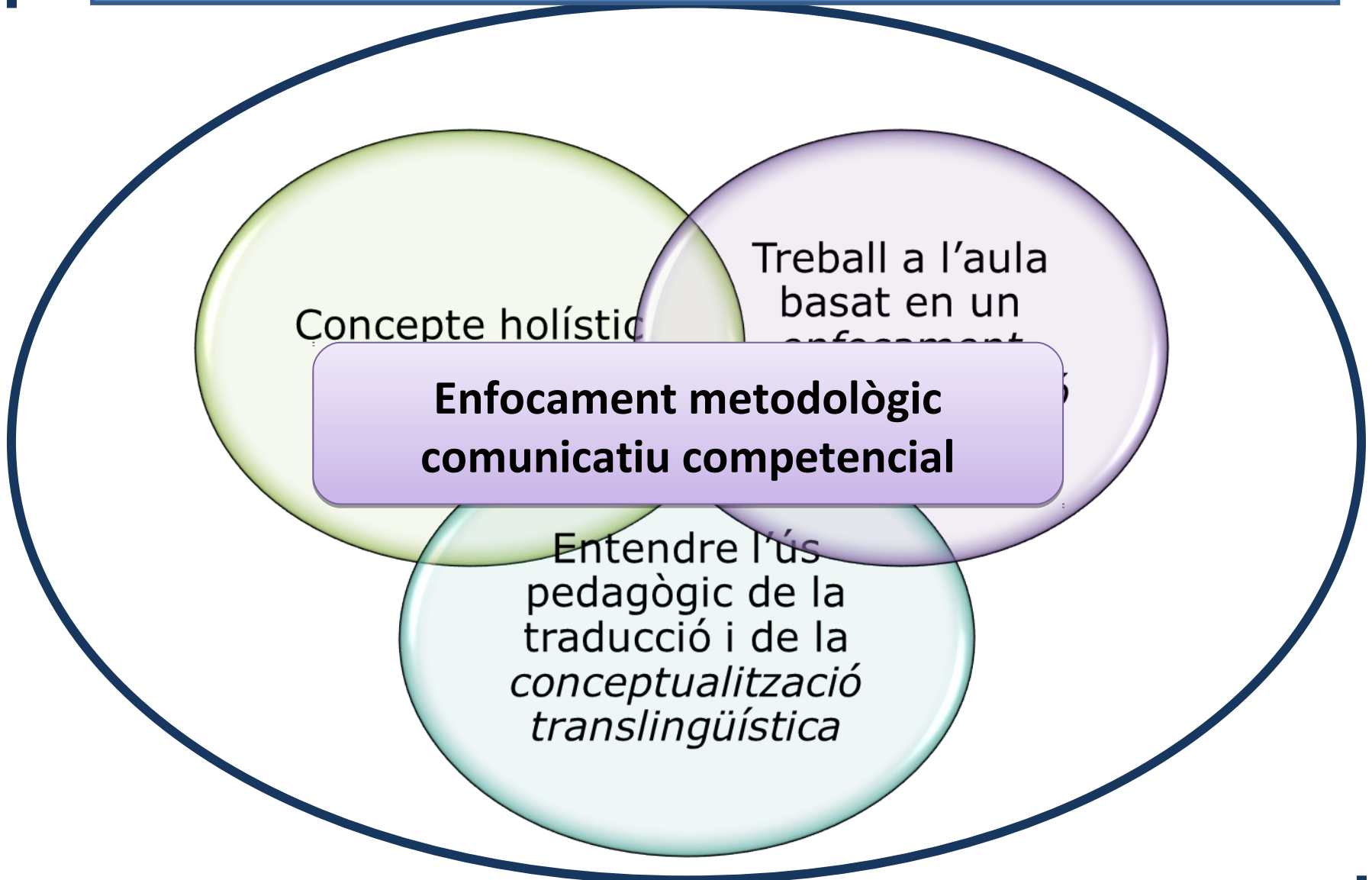
Nivel A1 – A2

http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/plan_curricular/niveles/08_nociones_generales_inventario_a1-a2.htm

Nivel B1 – B2

http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/plan_curricular/niveles/08_nociones_generales_inventario_b1-b2.htm

PROJECTES DE COMUNICACIÓ INTEGRATS

Un exemple de Projecte de Comunicació Integrat

Objectiu funcional per a totes les llengües

Orientem els companys de l'estranger

- **CONTEXT:**

El nostre centre, juntament amb l'ajuntament, està organitzant un intercanvi amb dues escoles, una d'un país de parla anglesa i l'altra d'un país de parla alemanya. En aquests moments s'estan fent els preparatius; i tothom ha coincidit en la necessitat d'elaborar alguna documentació per ajudar els nois i les nois que vénen de fora a orientar-se en la nostra ciutat (o el nostre poble).

- **TASCA**

Elaborar una guia turística multilingüe i multimodal

Miniprojecte de Comunicació Integrat

Objectiu funcional final comú

La guia turística és un text descriptiu-informatiu

Llengua
valenciana

SD
per a
l'elaboració
d'un **video**
documental
sobre la ciutat

Llengua
castellana

SD
per a treballar
el
retrat de la
ciutat

Llengua
anglesa

SD
per a elaborar
una
guia turística
multimodal per
a angloparlants

Llengua
francesa

SD
per a elaborar
una **guia turística**
en audio per a
francòfons

En aquest plantejament

- La **tipologia textual** actua com a paraigua i element integrador i afavoreix la coordinació entre el professorat.
- Dins d'una tipologia es poden treballar **gèneres textuais** diferents. Això ajuda a motivar l'alumnat perquè evita la repetició.
- És possible el treball contrastiu sobre **conceptes lingüístics i culturals** en llengües diferents. La L1 i les altres llengües que coneix l'alumnat es converteixen així en instruments d'aprenentatge.

En aquest plantejament

- es trenca amb el monolingüisme de les classes de llengua i promou un ús positiu de:
 - a. Totes les llengües del repertori de l'alumnat
 - b. La L1 com a eina d'aprenentatge de L2, L3, etc.
 - c. La transferència interlingüística
- Es pretén fomentar una actitud positiva cap a les llengües i el seu aprenentatge i també guanyar en autoestima.

Què diuen els alumnes del TIL?

- 'Jo per TIL entenc que, per exemple, el TIL 1 com que fem català i castellà és com fer dues llengües i treballar amb dues llengües diferents. Llavors per això doncs entenc més les coses.'
- 'Jo d'avantatges he tingut que treballar amb català i castellà perquè ho fem tot junt. Llavors, l'avantatge és que per exemple fer dues hores i fer el mateix.'
- 'Una mica, perquè ciències entenen millor les coses perquè ho fas en una altra llengua les pots oblidar en un moment.'

Millor comprensió de com funcionen les diferents llengües

Optimització d'esforços i de temps

Continuïtat en els aprenentatges

- 'Jo em trobo em sento molt més segura sabent que en aquest centre s'estudien més llengües i ara d'el castellà és fàcil, però abans em poden molt a entendre les coses i la paciència però els profes m'ajuden molt a entendre les llengües.'
- 'Doncs que si estudies TIL una mateixa cosa la fas alhora i no ho has d'estudiar dues vegades. En canvi dies un tema, estudies una cosa i en et surt el mateix i en comptes d'haver-ho altra vegada ho estudies tot d'una vegada.'

Millor comprensió de com funcionen les llengües

S'eviten repeticions

Visió integrada

Integra el bagatge lingüístic de l'alumnat

Integra les metodologies

Integra el professorat en projectes comuns

Darrera reflexió

Ensenyar llengua versus aprendre a usar les llengües a través del **joc lingüístic** i la **curiositat sobre com funcionen les llengües**

Llengua

Identitat

Cultura

Respecte